

Bloemen voor vlinders, bijen en mensen

Idylle: nog een jaar

Vlinders en bijen hebben het moeilijk de laatste tientallen jaren, onder meer door een gebrek aan voedsel: nectar en stuifmeel. Daarvoor zijn bloeiende bloemen nodig. Gesteund door de PostcodeLoterij en samen met de bijenhoudersvereniging (NBV) zorgt De Vlinderstichting nu al drie jaar voor meer kleur in het groen.

Tekst en foto's:
Kars Veling
De Vlinderstichting

Inmiddels zijn op meer dan veertig plekken idyllen aangelegd of in voorbereiding. Ze zijn er in alle vormen en maten, maar de overeenkomst is dat het grotere plekken zijn met vooral bloemrijk grasland. Het zijn dus geen vlindertuinen. Percelen in het stedelijk gebied of daarbuiten, variërend tussen een halve en twee hectare, worden bijvoorbeeld na grondbewerking ingezaaid met nectarrijke bloemenmengsels. We zaaien uitsluitend in met inheemse planten die thuishoren in die omgeving. Daarnaast gebruiken we bij voorkeur zaad uit Nederland zelf en niet uit Vergewegistan. Het gaat om een meerjarige plantengroei, dus niet een eenjarig carnavalsmengsel. Soms wordt niet gezaaid, maar wordt gewerkt met het uitstrooien van maaisel van een nabijgelegen bloemrijk grasland of spontane ontwikkeling.

Samenwerken

Samenwerken is essentieel in het project Idylle. Zo is soms de Heemgroep partner, maar ook hoveniers van de Wilde Weelde en andere hoveniersbedrijven. We werken ook met verschillende zaadleveranciers, zoals de Cruydt-Hoeck, de Bolderik, Medigran of Biodivers. Ook op de plaats van de idylle zelf is samenwerking belangrijk. Een idylle kan alleen goed en duurzaam van de grond komen als er draagvlak aanwezig is in de directe omgeving. Daarom is een van de belangrijkste criteria om ergens wel of geen idylle aan te leggen het feit of er mensen en groepen betrokken zijn. Dat gaat bijvoorbeeld om KNNV- en IVN-groepen, maar ook om imkers, omwonenden of agrarische natuurverenigingen.

Heel veel aanmeldingen

Zonder veel reclame te hebben gemaakt of intensief te hebben geworven, kwamen de aanmeldingen bij De Vlinderstichting binnenstromen. Dat varieerde van "Doe maar bloemenstroken bij ons in de gemeente want daar is ruimte zat", tot heel goed voorbereide en doordachte voorstellen met een kaartje erbij, die al waren doorgesproken met de grondeigenaar en waar al groepen en mensen zich aan hadden verbonden. Het voordeel

OTTOLAND

Een oude hennepakker in Ottoland zou tot idylle moeten worden omgevormd, als kleurige oase in het Groene Hart.

Het kost veel tijd en energie, maar de idylle is bloemrijk en er wordt gebruik van gemaakt door allerlei (wilde) bijen en vlinders.

DRUNEN

Deze locatie, net buiten het dorp Drunen, werd aangedragen door de Natuurwerkgroep. Gemeente Heusden wilde graag meewerken er een mooie idylle van te maken.

In het najaar van 2014 werd de idylle in Drunen zaaiklaar gemaakt en ingezaaid.

Tot onze grote schrik bleek in mei van 2015 dat grote delen van de idylle kaal waren. Door het hoge water was er nauwelijks iets van het zaad opgekomen. Besloten werd het in het najaar opnieuw te zaaien.

In juli bleek dat het weliswaar erg laat was, maar dat veel bloemen wel degelijk gekiemd hadden. De idylle in Drunen ontwikkelde zich mooi en opnieuw zaaien was niet nodig.

van zo veel aanmeldingen is natuurlijk dat we alleen de allerbeste en meest kansrijke locaties kunnen kiezen. We werken het liefst op grotere locaties waar zoals gezegd, veel mensen bij betrokken zijn, maar ook moet de uitgangspositie kansrijk zijn, want de idylle moet duurzaam zijn en jaren in stand kunnen blijven. Ook is het een plek waar veel mensen komen en gebruik kunnen maken van de idylle. Het gaat om de vlinders en de bijen, maar ook mensen zijn een belangrijke doelgroep.

Graslandvlinders

We leggen de idylles niet aan voor de echte specialisten zoals de grote vuurvlinder en het gentiaanblauwtje. Dat zijn vlinders die zeer hoge eisen stellen aan hun leefomgeving en die voorkomen in bijzondere natuurgebieden. We doen het ook niet voor de kroeglopers. Deze vlinders, zoals atalanta, dagpauwoog en kleine vos, zijn zeer mobiel en komen overal voor waar wat te halen is. Ze zullen ook zeker de idylles bezoeken en zijn van harte welkom, maar we gaan vooral voor de 'stadsnatuurvlinders'. Deze zijn redelijk mobiel, maar zijn gebonden aan bepaalde leefomstandigheden. In de idylles gaat het vooral om de graslandvlinders. Deze waren vroeger talkrijk, omdat alle boerengraslanden en bermen ook bloemrijk waren. Inmiddels is het agrarisch gebied vooral groen geworden en niet meer geschikt als leefgebied. Soorten als kleine vuurvlinder, icarusblauwtje, hooibeestje en mogelijk ook de bedreigde argusvlinder profiteren van de idylles.

Wilde bijen

Bloemen zijn ook van belang als voedsel voor bijen. Ze halen er stuifmeel en nectar, dat ze zelf gebruiken en dat wordt verzameld voor hun broed. De samenwerking met de NBV geeft al aan dat honingbijen door idylles geholpen worden, maar het gaat ook nadrukkelijk om de wilde (solitaire) bijen. Deze hebben het ook zwaar en zijn minstens zo belangrijk als bestuivers van allerlei planten. Ze hebben meestal een kleinere actieradius dan honingbijen en een aantal van de wilde bijen zijn specialisten, die slechts op een of enkele plantensoorten kunnen foerageren. Dat gaat dan altijd om inheemse planten en dat is een extra reden om alleen met planten te werken die thuishoren in de omgeving.

Klaar voor de toekomst

Het project is gestart in 2013 en inmiddels liggen er tientallen idylles. Mogelijk dat ook in 2016, het laatste jaar van het project, nog een aantal nieuwe idylles wordt aangelegd, maar de nadruk ligt op het goed voorbereiden van de bestaande idylles op de toekomst. Er kan gekeken worden of verbeteringen noodzakelijk zijn en of er wellicht nog wat moet worden bijgezaaid, maar ook of de mensen allemaal bereid zijn om de idylle de komende jaren volop bloeiend te houden. Ze worden namelijk de komende jaren nog mooier als het beheer op orde is.

Heel Nederland een idylle

We hebben niet de illusie dat we door het aanleggen van veertig idylles de vlinders en bijen in Nederland

HAARZUILENS

Het was bij het eerste bezoek in het najaar heel erg nat op de potentiële idylleplek Haarzuilens en het zaaien heeft dan ook pas in het voorjaar plaatsgevonden.

Op de venige en kleiige bodem groeien de planten als kool. In de zomer van 2015 stond de idylle er prachtig bij met b.v. argusvlinder en icarusblauwtje als leuke vlinders.

redden, maar we zien het project vooral als een voorbeeldproject, dat op allerlei locaties navolging kan vinden. We zien nu al dat gemeenten en waterschappen bijvoorbeeld zelf idylles aanleggen: bloemrijke plekken voor vlinders, bijen en mensen. We gaan dan ook het laatste projectjaar gebruiken om alle ervaring die we in die jaren hebben opgebouwd goed vast te leggen en zorgen ervoor dat ook de komende jaren er nog overal in het land idylles worden gemaakt.

Idyllisch

Het is geweldig om nu al op tientallen plekken verspreid in het land de bloemrijke plekken tot ontwikkeling te zien komen. Schitterend om bruin zandoogje, icarusblauwtje en zelfs argusvlinder erin rond te zien vliegen. En het is helemaal prachtig als je er mensen zichtbaar ziet genieten van de kleuren en het gezoem. Dat je ze vlinders ziet fotograferen en dat kinderen er een mooi bosje bloemen plukken. Dan is de idylle echt geslaagd. ●

▼ Een prachtige kleurenze was de idylle tijdens de opening. Maar dit zijn voornamelijk eenjarigen. De komende jaren zullen andere soorten het gaan overnemen.

▲ Dit is een voormalig sportveld midden tussen de huizen in Brielle. Na overleg met de gemeente en omwonenden is besloten er een idylle van te maken.

